

[Honoré]

hvilket er et stort politisk problem. Diskrimination finder sted i mange lande i verden, og en handelspolitik, der er rettet imod diskriminering, kan derfor ikke bringes i anvendelse over for et enkelt land eller en enkelt form for diskriminering, hvis der skal være tale om en konsekvenssanktion over for diskrimination.

Det er i dette perspektiv, vi ser forslaget om boykot af sydafrikanske kul. Når det gælder den for Sydafrika specielle form for diskrimination, racediskriminationen, så er der i øvrigt i disse år tegn på, at der finder en udvikling sted i Sydafrika imod en afsvækkelse af apartheidpolitikken, bl. a. inden for sportslivet, og nu er der noget, der tyder på, at det også vil ske inden for erhvervslivet. Denne udvikling må vi være meget opmærksomme på. Af den grund kan vi ikke støtte det socialistiske initiativ og VS' dagsorden. Vi deler heller ikke 100 pct. SV-regeringens holdning i denne sag, men den ligger os da uendelig meget nærmere end de andres.

Jeg må give det radikale venstres ordfører ret i, at socialdemokratiet har bragt sig selv i en tvetydig situation. Det kører ligesom på to spor: dels gør man sig til forkæmper for modstanden imod styret i Sydafrika, og dels vil man ikke tage de radikale skridt, som man ellers i andre sammenhænge giver udtryk for er absolut nødvendige.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger til, hvad der allerede er blevet sagt heroppefra af en række talere, og jeg skal specielt ikke gøre det til en drøftelse af, hvorledes rent praktiske handelsforhold på det internationale kulmarked kan udnyttes bedre. Men jeg vil godt knytte et par bemærkninger til, hvad både hr. Gert Petersen, hr. Steen Folke, hr. Ib Nørlund og hr. Bolvig har sagt om det mere principielle i sagen, nemlig den danske regerings holdning til apartheidregimet i Sydafrika.

Jeg synes, det er helt urimeligt, at hr. Steen Folke her står og siger, at regeringen ikke gør noget for at genere regimet i Sydafrika, for den danske regering – skiftende danske regeringer – har jo i årenes løb indtaget en absolut fordømmende holdning over for det apartheidregime. Den nuværende re-

gering har også bekræftet sit ønske om at opfylde de nordiske landes handlingsprogram for så vidt angår holdningen til apartheidregimet. Henstillingen til Elsam var en enkelt del af dette handlingsprogram, således som det også var tilfældet i de øvrige nordiske lande. Derudover er der gennemført en række andre ting – hr. Bolvig gennemgik selv dele af folketingsbeslutningen – og de dele af folketingsbeslutningen, som var obligatoriske, og hvor regeringen skulle disponere ved tilbagetrækning af handelsattachéer, stop for eksportkreditter osv., er jo gennemført.

Så kommer vi til spørgsmålet om, hvorledes man anvender sanktioner. Her har det jo været vores synspunkt lige fra starten, og det har været vores gældende for alle danske regeringer, at det, der var effektivt, var internationale sanktioner. Man kan gennemføre, om jeg så må sige, en bilateral sanktionspolitik for at markere en holdning, men hvis man virkelig ønsker at ændre apartheidpolitikken i Sydafrika, så er det absolut nødvendigt, at der føres en international sanktionspolitik, hvori de store lande inddrages. Det er det, Danmark har arbejdet på i mange år i De Forenede Nationer, både i generalforsamlingen og i sikkerhedsrådet i de perioder, hvor vi har siddet dér. Det er det samme, vi har arbejdet på i andre internationale fora, i vores drøftelser med de øvrige nordiske lande og i de drøftelser, som vi fører med de øvrige EF-lande. Vi har opfordret dem til at undersøge mulighederne for at deltage i og at stemme for internationale sanktioner. Det er nemlig det eneste, som fungerer effektivt i forhold til det sydafrikanske regime.

Disse bemærkninger være bare gjort, fordi jeg synes, hr. Steen Folkes bemærkning var helt urimelig.

Ellers opfattede jeg ikke en række af de bemærkninger, der fremkom, som nogen, der specielt var møntet på min redegørelse. Jeg havde som sagt heller ikke meget nyt at tilføje. Hr. Ib Nørlund mente, jeg havde spurgt, om man var skuffet. Jeg sagde nu, at jeg gik ud fra, man var skuffet, men det er ikke regeringen, der har opfordret til forespørgslen her. Nu har vi fra regeringens side i månedsvis forsynet udenrigsudvalget med et fyldigt materiale om de forhold, som forslaget til folketingsbeslutning vedrører, og så er det meget svært ved denne lejlighed at supplere med særlig mange nye oplysninger.